מה חג המצות מעון לינה. לא שילין בירושלים כל ז' ימי הפסח

כגון לשמיני עלרת ולבכורים ולפסח שני ולכל הקרבנות בסיפרי בפרשת

ראה אנכי לא מרבינן לינה אלא לילה אחד והאי קרא דמייתי בגופיה

ולאחר ימי הפסח ישכים וילך לו דבכל דוכתי דמרבינן לינה

דפחת כחיב בתרשת כאה חזבת הפסח בערב וכתיב ובשלת ואכלת

ופנית בבקר ומיהו לאו בבקר ממש

דהוא י"ט אלא כדפי׳ בקונט׳ דטעון

לינה ליל חולו של מועד דבי"ט לא

קאמר קרא שהרי הוא יום שחייב

ליראות בעזרה וכן חג הסוכות דטעון

לינה היינו לילה אחד והאי דמשמע

בפ' לולב וערבה (סוכה ד' מז.) גבי חג

דאיכא לינה כל שבעה מדלא פריך

לינה כל שבעה מי איכא כדפריך גבי

זמן היינו שאם לא יבא ברגל

בירושלים ביום ראשון רה ביום שני

או באחד מימי החג טעון לינה לילה

של אחריו וכן אם בא באחד מז'

ימי הפסח ותימה דתיפוק ליה

דטעונין לינה משום שלמי שמחה דהיו

כל שמונה כדתנן ההלל והשמחה

שמונה בפ׳ לולב וערבה (שם ד׳ מב:)

ואפי׳ בשאר ימות השנה אם מביא

ל) [חגיגה יו: מנחות קה: ע"ש], צ) [חגיגה יו:], ג) ושם: ע"ש מנחות סו. ט [שם: ע ש ממותו טו. ע"ש], ד) [קדושין ה: סוטה יט: ב"מ כו: זבחים לח. לט: מנחות פג. חולין כב.], ד) [זבחים לט:], ו) [שם], כל"לו, ע) ול"ל כדתנוו.

תורה אור השלם וּבִשַּׁלְתָּ וְאָכַלְתָּ
בַּמָקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר יִיְּ בְּיִשְׁר יִבְּחַר יְיָ אֱלֹהֶיף בּוֹ וּפְנִיתְ בַבּּקֶר וְהָלַבְתָּ לְאֹהָלֶיף: דברים טז ז

2. וְעֶשִּׁיתָ חַג שָׁבָעוֹת לַיְיְ אֱלֹהֶירְ מִסֵּת נִדְבַת יְדְרְ אֲשֵׁר תִּתֵּן כַּאֲשֵׁר יִבַרְכָרְ

מוסף רש"י המווזר מנומוד הקודח מי שלא חג יום טוב הראשון של חג. שלא הביא חגיגתו ביום הראשון של חג (חגיגה הראשון של חג (חגיגה ט.). ויו"ט האחרון של חג. חוגג שמיני עלרת. ואע"ג דרגל בפני עלמו הוא הוי משלומין לראשון שם). תפשת מרובה לא תפשת. כל מקום שממנא שני דרכים אחד תופש מרובה ואחד תופש מועט. מוב לך לתפוש את המועט, שאפילו היה לך לתפוש את המרובה ותתפוש את המועט תפיסתך תפיסה, שיש בכלל המרובה המועט, אבל אם תתפום המרובה והיה לך לתפוס המועט, נמנאת שתפשת שלא כדת מגיגה יז. וכעי"ז ערכין בוייתח בחורת כהנים גבי זבה, ימים רבים (ויקרא טו) ימים שנים רבים שלשה, או אינו אלא רבים עשרה, אמרת כל ששמעו מרובה ושמעו מועט תפסת מרובה לא תפסת, תפסת מועט מפסת. הואיל ולא פירש לד מופטת, האולי ומו פינש כן איזה מהן, יש לך לתפוס הראשון שבמשמע, שאם לא מתפום אלא המרובה אף הוא במשמע. כשתאמר מף אם כתפתפ, כפנמתה אינה זבה בפחות מעשרה אני אומר לך והלא אף שלשה במשמע וכשתאמר בשלשה ואני משיבך או אינו אלא עשרה אתה אומר לי אף השלשה במשמע וחוליו קלח.). עד כאן מעמ' הקודם קלח.). עד כאן מעמ' הקודם ופנית בבקר והלכת לאהליך. ביו"ט לא קאמר שהרי הוא יום שחייבו חכמים ליראות בעזרה כדי להביא עולת ראיה, אפשר לומר והלכת לאהליך אלא בחולו של מועד, וקאמריטן בבקר, אלמא חייב ללון מולאי יו"ט בתוך העיר (סוכה מו.) או: ופנית בבקר, שהוא חול המועד, דאילו ביו"ט תחומין אסור (חגיגה יז:). מנה ימים. שלשים יום. וקדש חדש. למוספין, מנה ימים. חמשים יום, מנה ימים. וקדש עצרת. נקרנטתיו, מה חדש למנויו. מה חדש למנויו. קדושתו נאחד ממנויו, אף עצרת למנויו. קדושתו באחד ממנוייה (חגיגה יו:). כדי נסבה. שלא למורך (סוטה יט:) מידי דלא

נכלי (קדושין ה:).

טעון לינה. ליל חולו של מועד: ופנים בבקר. בי"ט לא קאמר קרא שהרי הוא יום שחיובו ליראות בעזרה: ות"ק ורבי שמעון. דדרשי ליה האי קרא לבל תאחר. דאילו ר' אלעזר בר' שמעון לא קשיא מידי דאיהו יליף בל תאחר מחג הסוכות לחודיה אייתר ליה חג המלות וחג השבועו׳

להקישה לתשלומין: מנה ימים. שנה׳ ובמדבר יה) עד חדש ימים: וקדש חדש. בקרבנות מה חדש קדושו אחד ממנויו ביום ראש חדש הוא מקריבן זמן הוקבע להם אחד מן הימים שהוא נמנה על ידם: אף עלרת. הבאת הרבנותיה באחד ממנוייה והרי היא נמנית על ידי שבועים שנאמר (ויקרא כג) שבע שבתות תמימות תהיינה: אימא חד יומא. דכתיב תספרו חמשים יום (שם): ופסח בר מיקרב ברגלים הוא. דקאמר ליה תנא לעיל בבל תאחר דשלש רגלים והרי אינו יכול להקריבו אלא בי"ד בניסן: שלמי פסח. בשלא קרב בזמנו שאבד ונתכפר באחר הוא נעשה שלמים כדנפקא לה בפסחים (דף או:) ואותן שלמים אם אחרן ג' רגלים עובר: לפסת

מה חג המצות "מעון לינה אף חג הסוכות מעון לינה והתם מנלן דכתיב יופנית בבקר והלכת לאהליך ות"ק ורבי שמעון (בן אלעזר) תשלומין לעצרת מנא להו נפקא להו מדתני רבה בר שמואל דתני ירבה בר שמואל אמרה תורה במנה ימים וקדש חדש מנה ימים וקדש עצרת מה חדש למנויו אף עצרת למנויו אימא עצרת חד יומא אמר רבא יאטו עצרת יומי מנינן שבועי לא מנינן והאמר מר שנמצוה למימני יומי ומצוה למימני שבועי ועוד ²חג שבועות כתיב ופסח בר מיקרב ברגלים הוא יפסח זימנא קביעא ליה אי אקרביה אקרביה ואי לא אקרביה אידחי ליה אמר רב חסדא פסח כדי נסבה אידחי ליה א רב ששת אמר סמאי פסח שלמי פסח אי הכי היינו שלמים תנא שלמים הבאין מחמת פסח

ותנא שלמים הבאין מחמת עצמן סלקא דעתך אמינא יהואיל ומחמת פסח קאתו

קרבן טעון לינה כדתניא בסיפרי ופנית בבקר והלכת לאהליך מלמד שטעונין לינה כלומר כל הזבחים דומיא דפסח אין לי אלא אלו בלבד מנין לרבות עופות ומנחה יין ולבונה ועלים ח"ל ופנית כל פינות שאתה פונה מן הבקר ואילך ובפסח שני פליגי תנאי בפ׳ לולב וערבה (דף מז: ושם) ובפרק מי שהיה טמא (פסחים ד׳ נה: ושם) ובסיפרי מפרש טעמא דמ"ד טעון לינה דהרי הוא כענים ולבונה וי"ל דמשכחת לה דלא מייתי קרבן ביום שבא לירושלים כגון דשלח שלמיו מאחמול דנאכלין לשני ימים ועוד בפ"ק דחגיגה (ד' ח. ושם) אמר (ואכלת) ושמחת לרבות כל מיני שמחות לשמחה ואמרינן בפ" אלו דברים (פסחים ד' עא). אפי׳ בכסות נקיה ויין ישן דבענין אחר לא משכחת לה שמחה שמונה כשחל י״ט הראשון להיות בשבת מאחר דבעינן זביחה בשעת שמחה וכי האי גוונא אשכחן בירושלמי פרק שני "(דבכורות) דתנן וטעונין לינה א"ר "(יונתן) הדא דתימא בשאין עמהם קרבן אבל יש עמהם קרבן בלא כך טעונין לינה מחמת הקרבן ובפ׳ דם חטאת (זבחים ד׳ זו: ושם) משמע קצת שטעון לינה ז׳ ימי פסח שכולם חשובין כלילה אחת גבי הא דתנן ר' טרפון אומר אם בישל בו מתחילת הרגל יבשל בו כל הרגל ואמרינן בגמרא מ"ט דר' טרפון א"ר ילחק דאמר קרא ופנית בבקר והלכת לאהליך הכתוב עשאן כולם בקר אחד ואע"ג דלא קיימא הכי דפריך עלה וכי אין פגול ברגל וכי אין נותר ברגל מ"מ לענין לינה יחכן שעשאן בקר אחד כפשטיה דקרא דאחר הרגל ישוב לביתו וניחא השתא דשמיני עלרת ובכורים דטעונין לינה בפ' לולב וערבה (סוכה ד' מו.) וכל שאר הקרבנות מתרבו מדכתיב ופנית ולחג הסוכות אלטריך היקישא דאי מופנית הוה אמינא לילה אחת ואחיא היקישא לאשמועיטן דאסור לנאת כל שבעת ימי הרגל שכל הרגל חשוב בקר א' כחג המנות וניחא נמי הא דקאמר פ' לולב וערבה (ג"ז שם) דשבעת ימי החג טעונין לינה: אמרה תורה מנה ימים וקרש חדש מנה ימים וקדש עצרת. כי האי גוונא אמרינן במנחות פרק רבי ישמעאל (ד׳ פה: 130) גבי ביתוסים שהיו אומרים עלרת לאחר השבת ויליף לה ר' יהושע מהא דאמרה תורה מנה ימים וקדש חדש מנה ימים וקדש עלרת מה חדש שסמוך לביאתו ניכר אף עלרת שסמוך לביאתו ניכר כלומר לביאת חשבונו ניכר מאימתי התחיל למנות דהיינו מחשעה ועשרים יום משעת מולד הלבנה אף עלרת סמוך למנין החמשים ניכר להם יום קבוע שיתחילו למנות בו דהיינו ביום ששה עשר בחדש ממחרת י"ט הראשון שאם ממתינין עד אחר השבת בראשית אין שם היכר יום קבוע דפעמים שמתחילין למנות בי"ו פעמים בי"ז פעמים בי"ח פעמים בי"ט כמו שפי" שם בקונטרס ור"ח מפרש מה חדש שסמוך לביחתו של חדש ניכר מתי יהיה ראש חדש דמיד דמכסי סיהרא ידעי כולי עלמא שיהיה נולד ולמחר יקדשו ב״ד החדש אף עלרת לריך שיהא ניכר וידוע לעולם זמן קידוש סמוך לביאתו דהיינו אם מתחילין למנות בששה עשר בניסן שיתנו עיניהן כמה הלבנה גדולה בחמשה לחדש וכשראוה בסיון באותה שיעור ידעו שלמחר יתקדש עלרת ופריך התם במנחות (דף פו.) דלמא בי"ט אחרון קאי ויתנו עיניהם בשנים עשר בסיון וה"ר משולם גריס הכא והתם מנה שנים וקדש יובל משום דמנה ימים וקדש חדש נפקא לן בפ"ק דמגילה (ד' ה.) מדכתיב עד חדש ימים ימים אתה מונה לחדשים ולא שעות והוא מדרש חכמים ז"ל ולא שייך למימר אמרה תורה אלא בדבר שהלדוקים מודין כי ההוא דתני בתר הכי אמרה תורה הבא עומר בפסח ושתי הלחם בעצרת דבהדיא כתיב וכן ספירת יובל כתיב בהדיא וסמוך לביאתו התחלת חשבונו ניכר שלעולם מתחילים למנות למחרת שנת חמשים אף עלרת סמוך לביאת התחלת חשבונו יהא ניכר שלעולם מתחילים למנות למחרת יום קבוע שזה יהיה למחרת י"ט ראשון ולא ישתנה לעולם וקשיא דמפינו לקמן בפירקין (ד' מו) אמרה תורה נסכו מים לפני בחג אע״פ שאין הלדוקים מודים בו שרגמוהו באתרוגיהם ולא מסתברא לחלק משום דהתם קאמר מפני מה אמרה תורה ועוד אשכחן (לקמן די ז.) דדרשינן עולת חדש בחדשו אמרה תורה חדש והבא מתרומה חדשה ואין לדוקים מודים בו שהיו אומרים משל יחיד הם מביאים כדתניא פ"ק דמגילת תענית והתם במנחות מייתי לה מ"מ יש סעד לדבריו דלאפוקי מדבריהם של ביתוסים היה רבי יהושע מביא דרשה זו ואי לא מודו בה מה תשובה היא זו אבל אין למחוק בשביל כן ספרים ועוד נראה דהכי יליף עלרת למנוייו מחדש דאשכחן לקמן בפירקין (ד' י:) מדיום אחד בחדש חשוב חדש שלשים יום בשנה חשובים שנה וחדש למנוייו כשנה למנוייה ועוד דאי מיובל יליף כי פריך ואימא עלרת חד יומא מאי קא משני אטו עלרת יומי מנינן שבועי לא מנינן יובל נמי מנינן שנים ושמיטין ואפ״ה הוי למנוייו של שנים דהוא מנין מועט והכי נמי עלרת נימא חד יומא דתפשת מועט חפשת אבל אי יליף מחדש ניחא דהא ליכא לאקשויי נילף מיובל דהא קרבן מקרבן יליף שמקדשין חדש למנוייו להבאת קרבנותיו כדפירש בקונטרם וכי תימא אכתי תפשת מועט תפשת חד יומא כיון דמחדש ילפינן אמרינן עלרת לכל מנוייה עוד י"ל מה חדש סמוך לביאתו ניכר שעה ע"י חשבון השוה מתי יבא שלעולם כשעברו שלשים יום מר"ח מקדשין חדש אף עלרת סמוך לביאתו ניכר ע"י חשבון השוה יש להכיר מתי יבה עלרת שלעולם לאחר חמשים עלרת ולדברי הלדוקים אינה ניכרת שלפעמים יש יותר: דאר לא אקרביה אדחי דיה. והרי מיד עובר עליו: שלכנו פסח. שאבד ונחכפר באחר ואח״כ נמצא הראשון דקרב שלמים ואותן שלמים אם עבר שלשה רגלים עובר ובפרק כל הפסולין (זכמים ד' לו.) דמרבה שלמי נזיר ושלמי פסח שנאכלים ליום ולילה פירש שם בקונט' חגיגת י"ד ולא יחכן דחגיגת י״ד נאכלת לשני ימים ולילה אחד ש' (כדתניא) בפסחים פרק אלו דברים (ד׳ סט: ושם) ואע״ג דלבן תימא משמע התם (ד' ע.) דנאכלת ליום ולילה איהו יליף מדאיתקש לפסח דדריש זבח חג זו חגיגה הפסח כמשמעו ובפ' כל הפסולים יליף לה מדכתיב חודת שלמיו לכך נראה דבמותר הפסח איירי התם כדפירש בקונטרס האי דהכא וניחא השתא הא דאמר בפסחים פרק האשה (ד' פט. ושם) וניתי משום מותר הפסח דמותר הפסח ואכל ליום ולילה היינו מדכתיב תודת שלמיו ומיהו התם פ"ק דובחים (דף מ. ושם) נמי דרשינן אם כשב להביא פסח שעברה שנתו ושלמים הבאים מחמת פסח לכל מלות שלמים הנהו שלמים הבאים מחמת פסח לא יחכן לפרש אלא בחגיגת י״ד דכל ענייני מותר הפסח דריש החם מחלחא קראי חד לעברה

סוף ע"פ דף קסא]: ד מיי' פ"ה מהל' קרבן פסח הלי א:

י ע : ג מייי פייז מהלי תמידין הלי כב קמג עשין ר טוש"ע א"ח סיי תפט קערי א [רב אז" סוף ייי

עין משפמ

נר מצוה

יד א סמג עשין רכז: מו ב מיי׳ פ״ח מהל׳

קיזום המועם הה סמג עשין ט: בול ג מיי׳ פ״ז

קידום החדש הל' ח

רבינו חננאל מה חג המצות טעון לינה, כלומר אין לך

. רשות לצאת ללכת לאהליד לילי כ״ב בניסן אלא בבקר, שנאמר ופנית בבקר והלכת לאהליד. אף חג הסוכות טעון לינה, ובבקר יש לך רשות לילך. פז״ר מש"ב פירוש ב'. ברכה קשיב פיווש ב, בוכה שמברכין בו יום שמיני עצרת. וכבר פירשנוהו במסכת סוכה. ותנא קמא ור׳ שמעון דמפקי ליה להאי קרא בחג המצות . השבועות ובחג ובחג הסוכות לדרשה אחרינא ווטיב. כדפרשינן כטענו ... הייאיייז לעצרת כל שבעה מנא להו. ואמרינן נפקא להו מהא דתני רבה בר' שמואל. אמרה תורה כדכתיב החדש הזה לכם ראש חדשים, וכתיב לא ולא עשרה ימים. עד חודש ימים, וכתיב החדש הזה, ודרשינן כזה ראה וקדש, כלומר קדש אותו היום. וכר׳ אלעזר דאמר כתיב [בראשון] באחד לחודש, מדאכתי יום אחד על כו׳. הנה מניתה החדש ימים וקדשתה יום אחד. וכן אמרה תורה מנה שבעה שבועות וקדש עצרת, כשם שאתה מונה לעצרת שבועות, כך קדש לה שבוע לתשלומין, שיהיו ימים הללו חשובין כימות בר החג להקריב קרבן של עצרת, אם לא הקריבו ביום טוב, יקריבנו באלו הימים. ואע"ג דכתיב תספרו חמשים יום, הנה גם לעצרת מונין ימים, האמר אביי מצוה למימני ייני. ומי מצוה למימני שבועי. ועוד חג שבועות כתיב. והני תשלומין דעצרת בעריות. ואקשינן ופסח בר מקרב ברגלים הוא דקתני ופסח לקט שכחה ופאה, כיון שעברו עליהן ג' רגלים עובר בבל תאחר, והלא אין זמן הפסח אלא בי"ד בניסן בלבד, ואם עבר זמנו אסור לשוחטו השנה שכבר נדחה. ופריק רב חסדא ^ל) פסוק ניסביד (חותך) [חתוך] זכרו מגו הברייתא. ורב ששת אמר מאי פסח שלמי

רב חסדא פיסוה ניביה ונ"ל וכו ל"ל בפירוש רבינו כאו.

פסח כול׳. ופשוטה היא.